

Краткий агрометеорологический обзор за 2-ю декаду мая 2024 года

На юге и юго-востоке республики наблюдались в основном благоприятные условия для роста и развития озимой пшеницы. Выпавшие осадки больше среднеголетних значений способствовали накоплению влаги в почве. На наблюдаемых участках юго-востока *озимая пшеница* отмечается фаза «появление нижнего стеблевого узла» - «цветение». Высота растений варьировала от 27 до 74 см. Общее число стеблей на 1 м² составляет от 449 до 552 шт. Состояние озимой пшеницы в основном хорошее.

На юге и юго-востоке республики на наблюдаемых участках завершили посев *яровых зерновых культур*. Зерносеющие районы северной половины республики приступили после предварительной обработки почвы к посеву яровых зерновых культур. Однако в отдельных районах выпавшие осадки сдерживали темпы посевной компании. На юге и юго-востоке страны на посевах яровых зерновых культур отмечается фаза развития «образование узловых корней» - «появление нижнего стеблевого узла», на поздних посевах «всходы» - «3-й лист». Высота растений варьировалась от 11 см до 42 см в зависимости фазы развития. Среднее число яровых зерновых культур на 1 м² была в пределах 95-548 шт. Состояние растений в основном хорошее.

На западе страны на посевах *ярового ячменя* отмечается фаза развития «всходы» - «образование узловых корней». На посевах яровой пшеницы отмечается фазы развития «прорастание зерна» - «всходы». Состояние яровых зерновых в основном хорошее. Продолжают посев зерновых культур.

В центре страны на посевах ярового ячменя в Абайском районе (агропост Агрородок) продолжается фаза развития «3-й лист». На наблюдаемых участках яровой пшеницы отмечается появление первых всходов. Приступили к посеву яровой пшеницы в Каркаралинском, Актогайском, Бухар-Жырауском, Нуринском районах после предварительной обработки почвы.

На востоке страны продолжают посев яровой пшеницы, в Урджарском районе Абайской области на посевах яровой пшеницы отмечается фаза развития «кущение». Состояние яровой пшеницы хорошее, высота растений 12 см. В Восточно-Казахстанской области на посевах яровой пшеницы отмечается фазы развития «прорастание зерна» - «3-й лист», состояние растений в основном хорошее и отличное.

На юге страны продолжают посев *теплолюбивых культур* (соя, рис, хлопчатник). На западе на посевах *сафлора* отмечается первые всходы, на востоке продолжается посев семян *подсолнечника*, отмечается на посевах фаза «всходы». В Туркестанской области на посевах *хлопчатника* отмечается фазы развития «1-й настоящий лист» - «3-й настоящий лист». Состояние растений в основном хорошее и отличное. На юге и юго-востоке продолжают посев *кукурузы*, на ранних посевах отмечается фазы «появление 5-го листа» - «появление 9 листа», высота растений 23-38 см.

В Туркестанской области на посевах хлопчатника отмечаются фазы развития «1-й настоящий лист» - «3-й настоящий лист», состояние растений в основном отличное и хорошее.

На наблюдаемых участках в Северо-Казахстанской области агропоста Налобино приступили к посеву *чечевицы* и в окрестности агропоста Булак приступили к посеву *льна* масличного после предварительной обработки почвы.

В Алматинской, Жетысуской, Карагандинской и Северо-Казахстанской областях на наблюдаемых участках отмечается посадка *картофеля*. В Алматинской области в окрестности агропоста Аккайнар отмечаются первые всходы картофеля.

В южных регионах республики повсеместно на посевах *многолетних трав* (люцерна, эспарцет, клевер) наблюдается фаза «появление соцветий» – «цветение», в Жамбылской области в окрестности метеостанций Саудагент и Ошакты Туркестанской области отмечается первый укос зеленой массы.

На конец истекшей декады *не стравлены* пастбища в Мойынкумском и Шуском районах Жамбылской области, в Шетском районе Карагандинской области и некоторые пастбища в Мангистауской области, *сильно* стравлены пастбища в Акжайкском районе Западно-Казахстанской области, *умеренная* стравленность пастбищ наблюдается в Курмангазинском районе Атырауской области, в Казталовском районе Западно-Казахстанской области, в Мангистауском районе Мангистауской области и Улытауском районе Улытауской области, на остальной территории пастбища *слабо* стравлены.

Общая визуальная оценка травостоя на пастбищах в основном *хорошее*, на некоторых пастбищах *удовлетворительное, отличное* состояние в Жамбылском и Енбекшиказахском районах Алматинской области, в Шетском районе Карагандинской области, Бейнеуском районе Мангистауской области и Уалихановском районе Северо-Казахстанской области.

Во второй декаде мая в основных зерносеющих областях страны условия влагонакопления почвы сложились *удовлетворительные и оптимальные*, за исключением отдельных районов, где отмечались *неудовлетворительные* запасы влаги в почве.

2024 жылдың мамыр айының 2-ші онкүндігіне қысқаша агрометеорологиялық шолу

Республиканың оңтүстігі мен оңтүстік-шығысында күздік бидайдың өсуі мен дамуына көбінесе қолайлы жағдай орын алған. Көпжылдық нормадан көп түскен жауын-шашын топырақта ылғал қорының жиналуына ықпал еткен. Оңтүстік-шығыста бақылау учаскелерінде күздік бидайда «төменгі сабақ түйінінің пайда болуы» – «гүлдену» фазалары байқалды. Өсімдіктердің биіктігі 27 см-ден 74 см-ге дейін болған. 1 м² шаққандағы өсімдік сабақтарының жалпы саны 449-дан 552 данаға дейін құраған. Күздік бидайдың жағдайы көбінесе жақсы.

Республиканың оңтүстігі мен оңтүстік-шығысындағы бақылау учаскелерінде жаздық бидай себу науқаны аяқталды. Республиканың солтүстік жартысының астық егетін аудандары топырақты алдын ала өндегеннен кейін *жаздық бидайды* егуге кіріскен. Алайда, кейбір аудандарда жауын-шашын егіс науқанының қарқынына әсер еткен. Елдің оңтүстігінде және оңтүстік-шығысында жаздық бидай егістіктерінде «түйін тамырларының пайда болуы» - «төменгі сабақ түйінінің пайда болуы», кеш себілген егістіктерде «көктеу» - «3-ші жапырақ» фазалары байқалады. Өсімдіктердің биіктігі даму фазасына байланысты 11 см-ден 42 см-ге дейін болған. 1 м² жаздық бидайдың орташа саны 95-548 дана аралығында болды.

Елдің батысында жаздық арпа дақылдары «көктеу» - «түйін тамырларының пайда болуы» фазаларында. Жаздық бидайда «дәннің өнуі» - «көктеу» фазалары байқалады. Жаздық дәнді дақылдардың жағдайы көбінесе жақсы. Дәнді дақылдарды себу жалғасуда.

Еліміздің орталығында Абай ауданында (агропост Агрородок) жаздық арпа егістіктерінде «3-ші жапырақ» фазасы жалғасуда. Жаздық бидай бақылау учаскелерінде алғашқы көктеуінің пайда болуы байқалады. Қарқаралы, Ақтоғай, Бұқар-Жырау, Нұра аудандарында топырақты алдын ала өндеуден кейін жаздық бидай егуге кіріскен.

Еліміздің шығысында жаздық бидай егу жұмыстары жалғасуда, Абай облысының Үржар ауданында жаздық бидай егістігінде «түптену» фазасы байқалады. Жаздық бидайдың жағдайы жақсы, өсімдіктердің биіктігі 12 см. Шығыс Қазақстан облысында жаздық бидай дақылдарында «дәннің өнуі» - «3-ші жапырақ» фазасы байқалады, өсімдіктердің жағдайы көбінесе жақсы және өте жақсы.

Елдің оңтүстігінде жылу *сүйгіш дақылдарды* (соя, күріш, мақта) егу жалғасуда. Батыста *мақсары* дақылының алғашқы көктеуі, шығыста *күнбағыс* тұқымын себу жалғасуда, егістіктерде «көктеу» фазасы байқалады. Түркістан облысында *мақта* дақылында «1-ші нағыз жапырақ» - «3-ші нағыз жапырақ» фазалары байқалады. Өсімдіктердің жағдайы көбінесе жақсы және өте жақсы. Оңтүстік пен оңтүстік-шығыста *жүгері* егу жалғасуда, ерте егілген егістіктерде «5-ші жапырақтың пайда болуы» - «9 жапырақтың пайда болуы» орын алған, өсімдіктердің биіктігі 23-38 см.

Түркістан облысында мақта дақылдарында «1-ші нағыз жапырақ» - «3-ші нағыз жапырақ» фазалары байқалады, өсімдіктердің жағдайы көбінесе өте жақсы және жақсы.

Солтүстік Қазақстан облысының бақылау учаскелерінде Налобино агропостында жасымық егуге кірісті және Бұлақ агропостының маңайында топырақты алдын ала өндегеннен кейін майлы зығыр егуге кіріскен.

Алматы, Жетісу, Қарағанды және Солтүстік Қазақстан облыстарында байқалау учаскелерінде картоп отырғызу байқалды. Алматы облысында Аққайнар агропостының маңайында картоптың алғашқы көктеуі байқалады.

Республиканың оңтүстік өңірлерінде көпжылдық шөптердің (жоңышқа, эспарцет, беде) егістіктерінде «гүл шоғырлардың пайда болуы» – «гүлдену» фазалары байқалады, Жамбыл облысында Түркістан облысының Саудақент және Ошақты метеостанцияларының маңайында жасыл массаның алғашқы шабылуы байқалады.

Өткен онкүндіктің соңында Жамбыл облысының Мойынқұм және Шу аудандарында, Қарағанды облысының Шет ауданының жайылымдары және Маңғыстау облысының кейбір жайылымдары оталмаған, Батыс Қазақстан облысының Ақжайық ауданында жайылымдар қатты оталған, бірқалыпты оталған Атырау облысының Құрманғазы ауданында, Батыс Қазақстан облысының Казталов ауданында, Маңғыстау облысының Маңғыстау ауданында және Ұлытау облысының Ұлытау ауданында байқалады, қалған аумақтарда жайылымдар әлсіз оталған.

Жайылымдардағы шөптердің жалпы визуалды жағдайы көбінесе жақсы, кейбір жайылымдарда қанағаттанарлық, өте жақсы Алматы облысының Жамбыл және Еңбекшіқазақ аудандарында, Қарағанды облысының Шет ауданында, Маңғыстау облысының Бейнеу ауданында және Солтүстік Қазақстан облысының Уәлиханов ауданында.

Мамырдың екінші онкүндігінде елдің негізгі астық егетін облыстарында топырақтың ылғал қоры жағдайлары топырақтағы ылғалдың қанағаттанарлықсыз қоры байқалған жеке аудандарды қоспағанда қанағаттанарлық және оңтайлы болып қалыптасқан.